

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este:
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsékben.

Polgármesterválasztás.

Egy város élete az idők végtelenségében egy röpké pillanat. Nekünk az évtizedek ólomlábon vonszolták magukat. Hosszu évtizedek nehéz felhői után tegnap kiderült reánk a napfény.

Uj korszakba léptünk.

Saára Gyulával, Székesfehérvár másodszor megválasztott új polgármesterével egy új korszak küszöbére léptünk. Egy idealistának a személyét látjuk benn a város ház küszöbére lépni. Egy olyan férfit, aki egész életét a községnek szentelte, aki a sajátjából, az évtizedeken át szorgalommal a véres verejtékével gyűjtögetett eredményeket volt képes, ha kell, áldozatul hozni azért, hogy altruista lehessen, hogy a legszebbet, a kőzjót szolgálhassa.

Székesfehérvár polgárai a mily büszkék az ő új polgármesterükre, ép oly bizalommal tekintenek a jövőre felé. Jó akarat, de főképen őszinte, igaz szeretet környékezi az új vezért, aki a város elére állott; hogy Istenben bízva, egy új, szebb jövőt remélve odaáldozza szívének legbecsebb kincseit a közjó oltárára.

Szívünk mélyéből, lelkesedve üdvözljük az új polgármestert s szeretettel kívánjuk, hogy a Mindenható anyyi sikerrel koronázza munkáját, amennyi szeretetet, jóindulatot, amennyi nemes buzgalmat adott lelkébe az új pálya kezdetén.

Az eredményt régóta vártuk, biztosan tudtuk s mégis lázas izgatottság vett rajtunk erőt, mikor a nagy, a váravárt nap végre fölvirradott. Az öreg város házat már a reggeli órákban süri zibongás vette körül. Örömmel látta mindenki azt az ünnepi öltözetet, a melyet az ódon épület magára öltött. A városnak s a nemzetnek zászlóit lobogtatta a májusi szellő. A kapualj, a lépcsőház, a folyosó virágokkal, délszaki növényekkel volt díszítve s szinte virított a magyar lobogó örömteli színeitől. A városatyák büszke öntudattal járnak föl-alá. Ők ma most nagy eseménynek, az egész városra nézve új jövődönök fundamentumát rakják le: Ez a mai nap a mi művünk, ezt mi akartuk így. Nincs kételkedés, nincsenek sanda tekintetek, sugás-bugás, latolgatás, fogadkozások, totalizátor, mint egy hónap-pal ezelőtt. Sziklazilárd az eredmény remény-sége, a melynek most már mindenki őszinte örömmel örvend, még azok is, a kik eddig más vizeken vitorláztak.

Nyolc óraker szentmise volt a székesegy-

házban. Megjelent rajt a választandó polgármester, a tisztikarral egyetemben, hogy a Mindenható égi áldásával gazdagon kezdjék a nagy napot, a város új kormányzásának napját.

Tíz óra zsufozásig megélik a nagy terem. Nem csupán a városatyák, de egy csomó vendég is szorong közütek, a megye, a közhivatalok érdeklődő küldöttei. Sőt, a polgármesteri szobából egy csomó hölgys tarka toalettje is kivir.

Széchenyi Viktor gróf főispán dalás alattja 10 óraker megjelenik az ajtóban. Rövid szavakkal megnyitja a rendkívüli közgyűlést, jelzi annak tárgyát, egyszerűmnd tudatja, hogy a kandidáló bizottság az egyetlen pályázót, Saára Gyula drt ajánlja a polgármesteri szék betöltésére s ennek alapján Saára Gyula drt a város egyhangulag megválasztott polgármesterének jelenti ki. Zug az éljenzés, ropog a taps, kápirulnak az arcok a lelkesedéstől és örömtől, közben behallik az öreg templom nagy harangjának érzugása, a mely szentté teszi az örömet, könnyeket csal a szemekbe.

Az új polgármestert küldötség hívja meg a díszülésre. A főispán Rauscher Béla, Csűp-pentzky Mihály dr., Keresztes Zsigmond, Németh János, Knittelhoffter Károly biz. tagokat kéri fel, hogy a kedves örömhírt Saára Gyula dral tudassák és őt a közgyűlésre meghívják.

Addig a biz. tagok zsbongó zajban töltik az időt. Alig mulik tíz perc, coesik robognak a város ház elé, az összegyűlt tömeg lelkes éljenzése között kilép Saára Gyula dr., Rauscher Béla áll az oldala mellett. Az új polgármester díszmagyart öltött a nagy napra. Fekete selyem brokát zeke, asztrakánnal díszített bársony mente, megszín nadrág van rajta, a fejét sastollas fekete sapka díszíti. A fekete ruhát pompásan díszíti a régi türkiszekkel gazdagon megrakott aranyos ékszer. Kardját a kezébe fogja, üdvözlő a városi tisztikart s indul fölfele a lépcsőn. Persze mindentűt zugva kíséri az éljenzés árja. Az emberek sugva, örömtől csillogó szemekkel nézik.

— No lám! milyen dalás, szép fiatal ember a mi fejünk.

— Ez ugyan megtudná ám forgatni a buzogányt is, nemcsak a tollat.

Éljenzik, tapsolják, szorongatják a kezeit, alig bír odaérni a főispán jobbára. Végre megáll. A főispán megnyitja a felfüggesztett ülést, tudtára adja Saára Gyula drnak megválasztását, a mely után az leteszi az esküt s átveszi a város peszétjét, mint a hatalom jelvényét. Ezután a főispán beszél, hatásosan, magyarosan megpáflógatva minden szót. Az éljenzés gyakran megszakítja szavait. Beszédé a következő:

Örvendek, hogy én lehetek az első, ki Önt, mint e város másodízben is megválasztott polgármesterét itt a közgyűlés színe előtt üdvözlhetem. A közönségnek ritka lelkesedéssel megnyilatkozott bizodalma emelte Nagyságotát e szép, de rendkívül terhes állásba.

Szívem örvend, hogy ezzel az én kedves Székesfehérvárom nemcsak egy jellemes, tetterős és ambiciózus új polgármestert kapott, de megkapta a mai nappal az annyira szükséges és oly soká nélkülözött békességet is. A választási harc dult és rombolt, mint a nyári zivatar. De vála-mint ennek lezajlása után a levegő tisztább, ózondúsá lesz, a természet újból fakadásnak indul, himni akarom, hogy épugy a választási harc is tisztítólag hatott a közszellemre.

Meggyőződésem, hogy Ön polgármester ur mindent meg fog tenni, hogy a pártküzdelem által ütött sebek és szakadások mielőbb gyógyítassanak, behegedjenek, megszűnjenek.

De Önökön is tekintetes bizottsági tagok mulik az, hogy elkövessenek mindent, ami az egyetértés egyensúlyát visszahozza. Borítsanak fátyolt a küzdelemre, nyujtsanak egymásnak baráti jobbot. Csakis a kölcsönös megértés és egyetértés fog Önökből oly hadsereget kovácsolni, mely méltó módon követhet oly vezért, mint dr. Saára Gyula!

A város érdemes tisztviselőihez is volna egynéhány szavam!

Uj főnökküket támogassák a legnagyobb odaadással, szeretettel és munkakedvvel. Vezérélek Önöket a felsőbb kötelességérzet.

Ez alatt azt értem, hogy ne azt nézzék, hogy a pragmatikának csak épcn szorosan eleget tegyenek, hanem sarkalja Önöket egy magasabb cél iránti buzgalom.

Az olyan kötelességteljesítésen, amely csak azt keresi, hogy micsoda a szabály által előirt legminimálisabb kötelességteljesítés és ennek eleget tévén, lelkiismeretét már nyugodtnak érzi: az ilyen kötelesség teljesítésén áldás nincsen, az leg-feljebb korcs gyümölcsöt teremhet.

Oly „felsőbb kötelességérzet” vezérelje Önöket, mely nem a pragmatika szabályait, hanem mindig csak egy magasabb ideált, a közcélt látja maga előtt. Ennek szolgálatába pedig minden erejét beállítja.

Ha így mindnyájan összetartunk, városi közönség és tisztviselők vállatve dolgozunk, a siker el nem maradhat.

Midőn az ideiglenesen gondjaimra bizott pecsétjét a városnak Önnek polgármester ur ezennel átnyujtom, őszinte szívből kívánom, adjon a magyarok Istene erőt, egészséget, kitar-tást, hogy céljait megvalósíthassa. (Szűnni nem akaró éljenzés és taps.)

Alig csillapodott le a zugó éljenzés, midőn Saára Gyula dr. intézte a következő szépséges, eszmékben gazdag beszédet a közgyűléshez:

Méltóságos Főispán Ur!

Tehtetes törvényhatósági bizottság! Élclem ezen örökké feljethetelen, magasztos percében, midőn megszólalni hallottam az Ur temploma, székesegyházunk harangját, mely

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ
VÁSZÓN, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

Mai lapunk 4 oldal.

FJNa00000277

DORC
KÖZTARTALOM
SZÁMOSRÉSZEK
ADVA ÉR
10000000000000

érőszavával hirdette a város lakóinak, hogy megválasztották a város polgármesterét, midőn megjelent nálam küldöttségük, hogy engem körükbe meghívjon, midőn Főispán Ur Ó Méltósága tudatta velem, hogy szerelitt városunk polgármesterévé engem választottak, midőn átveszem a város kormányzásának és az ezzel járó nagy feladatokat és köteleességeket jelképét, a város pecsétjét: a hála igaz érzelmétől áthatva állok Önök előtt és alig találok szavakat, hogy szívem mélyéből eredő igaz köszönetemnek adjak kifejezést.

Ki élete nagy részét a városi közügyek küzdelmei közt töltötte, ki bizodalmat nem veszíve mindig azon meggyőződéssel nézett a jövőbe, hogy az ügy, melyért küzdött, győzni fog, ki mint a város egyszerű polgára és a közügyek szerény munkása működéséért elismerést soha sem keresett: lehet-e annak életében boldogítóbb, lelket emelőbb pillanat annál, mikor a város törvényhatósági bizottsága tagjai, a város érdekében folytatott nemes munkáiban bajtársai, működéseknek, cselkedeteknek, életének közvetlen szemlései, hivatott bírái bizalmuknak, elismerésüknek az által adnak kifejezést, hogy őt a város ügyeinek vezetésével bízzák meg.

A maga teljességében átérzem ama kötelesség nagyságát, mellyel ezen megtisztelő bizalmukért tartozom, hogy városunk kormányzását, ügyeinek vezetését reám bízják.

Ismerem az állás fontosságát, melynek betöltésére vállalkoztam.

Nem becsülöm túl erőmet és munkaképességemet, mert tudatában vagyok annak, hogy a közélet mezején az egyes ember, bármilyen kitartó és munkabíró legyen, a munkának, mely egy olyan kiválóan fontos cél, a város céltudatos, és békés fejlődése, anyagi jóléte és boldogulása előlépése szükséges, csak egy részét végezheti el. A becsület, kitartó s fáradtságot nem ismerő munkában azonban mindenkor előjárni akarok.

Ernyedetlen szorgalommal azon fogok törekedni, hogy a város közügyeinek lelkiismeretes intézése, a város fejlődése, haladása, polgári érdeke, java és jólétének előmozdítása, egy céltudatos és helyes közigazgatási rendszer megvalósítása biztosítsassék.

Epen azért igaz szeretet és őszinte bizalommal kérem tisztársaimat, hogy városunk érdekében folytatandó e nemes munkában igaz bajtársi szeretettel tömörüljenek azon zászló alá, mely zászlót a törvényhatósági bizottság megtisztelő bizalma adott kezembe.

Közös erővel, kart karba öltve, az egymás iránti bizalom, őszinte szeretet és tisztelettel áthatva, egyik a másikat megbecsülve, a városunk érdekében folytatandó lelkiismeretes, becsületes munkát tekintsük feladatunknak.

Féltékenyen őrizsük és védjünk meg minden honiáértől a tisztviselői tekintélyt, önmagunk legyünk a legszigorubb bírái azon cselkedeteknek, melyek a tisztviselői tekintély rovására történnek, hogy ekként elnyerhessük legszebb jutalmunkat, a város közönségének tiszteletét és bizalmát.

Igen tisztelt törvényhatósági Bizottság! Igaz ugyan, hogy a város polgármestere mint a közügyek vezetője és a város tisztviselőinek kezébe van első sorban lépve a város fejlődése, jövője, boldogulása és haladása, de az is kétségtelen, hogy ezek feladatunknak és hivatásunknak csak egy felelhetnek meg, munkálkodásuk üdvös, eredményes csak úgy lehet, ha a tekintetes törvényhatósági bizottság őket eme nemes küzdelmekben szeretettel és jónakaratl támogatja és mint munkálkodásuknak hivatott bírója velük együtt fog küzdeni szerelitt városunk érdekében.

Legyen a törvényhatósági bizottság minden egyes tagja szigorú, de igazságos bírálója egy a polgármester mint a tisztikar működésének. A város céltudatos fejlődése érdekében kérem, hogy a törvényhatósági bizottság tagjai között meglegyen a békés egyetértés, vagyis, hogy egymást megértve iparkodjanak megtalálni a kö-

zös irányt, a melyen haladva biztosítsák a város fejlődését, anyagi jólétét és boldogulását.

Ezzel azonban nem azt akarom mondani, hogy a közügyek körüli munkában különböző irányzatok jogsóltak, mert hiszen az én meggyőződésem szerint is különböző irányzatu pártok létezése a közéleti küzdelemben nemcsak hogy nem káros, de inkább nélkülözhetetlen előny, mivel az általuk lefolytatott küzdelemben igen sok helyes és a város érdekében üdvös észmevetették fel.

Szükséges azonban, hogy ezen különböző irányzatok küzdelmében az ellentét ne az önző érdekek összejáratásából eredjen, hanem eredjen, hogy bár egymástól eltérő utakon, de mindig a közügy iránti tiszta szeretetből áthatva versengzenek a kitűzött közös cél, a város java és polgári érdekeinek előmozdítására, mert akkor az ily ellentétből keletkező rövid időn át nehezeztetik, de a város jövőjét és jövőbeni boldogulását nem veszélyeztetik soha.

Igen tisztelt Törvényhatósági Bizottság! Én igen súlyos és nehéz viszonyok között veszem át a város ügyeinek vezetését.

Pótadónknak ez évben történt nagymérvű emelése már is elviselhetetlen terheket rő adózó polgárainkra.

Függő kölcsönök, melyek a rendelkezésünkre álló alapokat már majd teljesen kimerítették, elődázhatatlanul rendezésre várnak.

Városunkban nagyon sok, a város fejlődését és előre haladását magába ölelő feladat vár megoldásra s több oly fontos alkotás van már is a törvényhatósági bizottság által elhatározza, melyek megvalósítása elől kitérni nem lehet.

A mai rossz pénzviszonyok igen nagy akadályokat gördítenek a rendezés elő, de minden erőnkkel és igyekezetünkkel arra kell törekednünk, hogy városi háztartásunkban a lehető legrövidebb idő alatt rendezettebb viszonyok álljanak elő.

A legszigorubb takarékoságot kell szem előtt tartanunk; mert bármily csekély legyen is az összeg mit megtakaríthatunk, egy oly háztartásban a milyen városunké, a megtakarított kisebb összegek is számottevők.

Előttünk áll az új szervezési szabályrendelet életbeáptetése.

Állásomból folyó lelkiismeretes kötelességemnek fogom ismerni, hogy az új szervezési szabályrendeletet igazságosan, minden részben szigorúan végrehajtsam.

Minden erőmmel arra fogok törekedni, hogy a szabályrendelet életbeáptetésével megvalósuljanak mindazon remények, melyeket a törvényhatósági bizottság tagjai annak alkotásához fűztek.

Mint polgármester első sorban vállalom a felelősséget a városi adminisztráció rendes menetéért, kiváló kötelességemnek fogom tartani, hogy lelkiismeretesen örököljem az összes tisztviselők működése felét.

Legyenek meggyőződve, hogy a felelősség elől kitérni soha sem fogok, azt minden irányban viselni akarom, mert ezzel nemcsak önöknek a személyembe helyezett megtisztelő bizalmukért, de saját lelkiismeretemnek is tartozom.

Programmam és irányelveimet, melyeket polgármesteri működésem idején követni akarok, a tekintetes törvényhatósági bizottság tagjai a megküldött programbeszédemből ismerik.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Ki anélkül, hogy arra ami körülötte történik figyelemmel lenne, mindig csak előre megy, messze juthat, csak hogy maga sem tudja sokszor hogy hol van.

Az a polgármester, ki jól átgondolt és megfontolt program nélkül a város sürgős szükségleteinek figyelmen kívül hagyásával, öletszerű alkotások megvalósítására vállalkozik, a különféle alkotásokban nagy rekedort érhet el, de soha sem lesz tisztában avval, hogy az öletszerű, legtöbb esetekben felesleges és improduktív alkotásokkal nem merítette-e ki a város anyagi erejét annyira, hogy az a további produktív és elkerül-

hetetlen szükséges alkotásokra a jövőben már képtelen lesz.

Aki haladni akar, annak egy meghatározott és kijelölt irányban kell következetesen előre törekedni, vagyis a sürgösség és szükségességhez képest az alkotásokban bizonyos irányelveket és sorrendet kell megállapítani s azt lelkiismeretes betartani.

Városunk fejlődése, haladása érdekében, a jövőbeni alkotásokban azonban mindenkor a város anyagi helyzete és polgári érdekeinek szigorú mérlegelésével bizonyos irányelveket kell kijelölni és bizonyos sorrendet betartanunk.

Kötelességemnek fogom tehát ismerni, hogy én mint a város ügyeinek vezetője, a tisztikar és törvényhatósági bizottsággal egyetértőleg, a jövőbeni alkotásoknak irányt jelölő oly programot állítsunk össze, melyet kölcsönösen megvitatta, elfogadva és betartva, ezáltal városunk haladását és fejlődését biztosítsuk.

Ily program megállapítására irányuló törekvésem és munkálkodásomban kérem a tekintetes törvényhatósági bizottság bizalmát és jóakaratu támogatását.

Méltóságos Főispán Ur! Városunk nyomasztó és súlyos viszonyai között, midőn városunk egét oly komor félegek borítják, midőn oly aggodalommal tekintünk a jövőbe, mintegy Isten kezét látom abban, hogy törvényhatósági bizottságunk élen Méltóságodat láthatjuk.

Az a kiváló érdeklődés, a városunk ügyeinek meleg felkarolása, az a fáradhatatlan munkálkodás, mellyel a város érdekében folytatott küzdelmeinkben mindenkor igaz szeretettel vett részt, e város közönségét már is a legnagyobb hálaára kötelezte.

Tartsa meg továbbra is városunkat nemes szive sugalta szeretetében; előlegezve bizalmát nekem is, mint a város vezetőjének, támogasson jóakarattal ama nagy és nehéz, de becsületes és nemes munkában, melyet szeretett városunk érdekében folytatni akarok.

Ha birni fogom Méltóságodat, a tekintetes törvényhatósági bizottság és szeretett tisztársaim bizalmát, ha egyesült és közös erővel fogunk munkálkodni és küzdeni városunk érdekében, akkor ama komor félegek, melyek most e város jövőjét borítják, rövid idő alatt elvonnak, a sötétséget és homályt a derű, a jövő iránti kétségbeesést öröm váltja fel és pirkadni fog városunk boldogulását, előrehaladását hirdető napunk hajnalá.

Bizalommal megyek tehát a küzdelemben s kérem a jó Istent, terjessze ki áldását városunkra s annak lakóira, nekem pedig adjon erőt és kitartást; hogy ama nagy kötelességeimet, melyek állásommal járnak, hiven és lelkiismeretes teljesíthessem.

Fogadják tehát a bennem helyezett és megtisztelő bizalmukért újlág hálás köszönetem, ama fogadalommal, hogy kötelességeimet hiven és becsületesen akarom és fogom betölteni és letet eskümet megtartandom. Isten engem úgy segélyjen.

Az új polgármester szavait gyakran el-elfojtotta a meghatottság, a bizottsági tagok maguk is érezték, hogy köny szöki a szemükben.

Ezután Rádai Lajos dr. a közgyűlés tagjainak nevében üdvözölte az új polgármestert. Ó volt az új rendszer pártjának a vezetője, őt illette a szó. Mondott is olyan dikciót, a melyre az egész közgyűlés méltán büszke lehet:

Egy újabb szellem kezd felküzdeni Egy irány tör át a lelkeken:

— tisztább érzeményt.
S gyümölcsözöb eszméket oltani.
Hogy végre egymást szívben átkarolják.
S uralkodják igazság — szeretet!

Igy énekeit halhatatlan költőnk, kinek ércszobra városunk dísz.

„Árpád fürdő“ hidegvízgyógyintézete megnyilt!

A teljesen különálló vizgyógyintézetben Winternitz tanár rendszere szerint vizsgázott fürdő és fürdősnő áll a közönség rendelkezésére, kik azonban kezelést csak orvosi utasítás szerint teljesíthetnek.

Üdvözlöm a Polgármester urat a bizottság nevében gyenge szavaimmal, de azon büszke öntudattal, hogy azokat az egész város közönsége lelkesen vizsgálgozza, hiszen a választás is egyhangú és lelkesedés tel volt. S midőn most ez üdvözlétemben diadalkaput öhajtok emelni, melyen át ön a polgármesteri díszes székbe vonul, erre a diadálvira szívünk és hűségünk igaz melegségéből fakadó szóvirágokból csak két szót himezek, de a melyek egész közigazgatás alapját jelentik, — Igazság és Szeretet! — Teszem ezt annál is inkább, mert ami déd-apáink, akik a város házáat építették, az ő egyszerű bölcsességükben, ide a kapu fölé a városi közigazgatás szimpolumaképpen szintén két szobrot helyeztek, melynek egyike az igazságot, a másika a polgárságnak mindenkor ideálját; a szereteten alapuló Békét jelképezi.

A város háza az igazság szentélye. Önkormányzatunk alap gondolata az, hogy minden polgártársunk, aki e város falai között öhajtat boldogulni, egyforma mértékkel, igazságon viselje a közterhek súlyát, — de egyforma mértékkel igazságon élvezze is mindenben a közös áldásait. Az igazság szobra ott kívül, kapunk felett kezében mérleget tart, jelképezve azt, hogy a város háza falain belül egyforma mértékkel mérnek mindenkinek, a mérleg serpenyője egyik felé sem billen, legyen az gazdag vagy szegény, — hatalmas vagy gyenge. Mert romba dől az a város, és polgárait maga alá temeti, a melyben az igazságot az igazság glóriája nem ragyogja be. — Ön szeretett polgármesterünk eddig is az igazság rögös útján haladt, s mi szívesen követjük Önt ezen az ösvényen, mert tudjuk, hogy arra, a merre Ön minket vezet, a magyar hazafiságnak, a becületességnek és az erkölcsösségnek vezérsilaga ragyog.

A másik szobor a Béke szobra, mely a szereteten alapul. Szeretettel közelegünk polgármester urhoz, s ennek viszonzását Öntől is kérjük. És ebben a kölcsönös szeretetben nem is fogunk csalódní soha. Ön eddig is közöttünk élt, mindig együtt öült velünk, a mi örömlünkben, velünk együtt fájlalta a mi fájdalomainkat. Ez a kölcsönös megértés ez az állandó együttérzés alapja a mi egymás iránt való szeretetünknek, mely minket tartósan egybekapcsol. Kérjük, hogy ezt a szeretetet terjessze ki a város minden polgárára; a szegényre elhagyottra és gyengére, sokkal inkább mint azokra, akik támogatásra nem szorulanak. Mert annak a mindenfelé sajnósan észlelhető békeetlenkedésnek és zugolódnának, annak a mindinkább terjeszkedő elégedetlenségnek, mely a mostani idöket jellemzi, egyik főoka a szeretet által irányított vezetésnek hiánya.

Pedig a világ teremtésétől egész a föld majdan kihüléséig a legszebb cselekmény volt és marad az emberiség javára szolgáló önzetlen munka. Ön tisztelt Polgármester ur ebben is példája polgártársainak, példája a munkásságnak, példája az önzetlenségnek.

Üdvözlöm még egyszer Polgármester urat a bizottság nevében s kérem, hogy vezessen minket az igazság és szeretet jegyében — előre!

Rádai Lajos dr. után Kerekes Lajos az ö szokott ölésszólásával a tisztviselői kar nevében mondotta a következő szép szónoklatot:

Tek. Törvényhatósági Bizottság!

Mi is milyen átérezzük a mai nap vázkozásteljes jelentőségét és mindenek fölött benső lelki szükség kését, hogy öszinte vallomást tegyünk. A tisztikar nevében kérek szíves meghalgatást. Örömmel és habozás nélkül állunk Önök és a nagy nyilvánosság ítélőszéke elé; mert a mai nap a félreértéseket eloszlato öszinte megnyilatkozás napja.

Mióta az ember eszmél és öntudatra ébredt, sejtelmes hittel és esengő vággyal nyújtja ki a karjait egy ragyogó eszmény felé, melyet évezredek során el nem ért, bizonytalan, hogy valaha elér, de a melyért küzdeni nem szűnik meg soha.

Ádáz népküzdelmek, vad háborúk ádázolymakba, fellázadt gyűlölség és keserűségnek nemzeteket elarásztó hullámaiba, milliók köny árjába fulladt válságos történelmi évszázadok fölött is ott lebeg mint egy szivárvány, ez az eszmény: az öök béke eszménye.

A bellum omnium contra omnes, az öök harc enyhítésének erkölcsi és ösztön szeri szük-

ségérzete volt az emberiségnek közseg társadalom és államokba tömörítője.

Béke és Szeretetet hirdet az isteni kinyilatkoztatások könyve, a vallások parancsa és az etikának fenyő krisztály napja.

De hogy a történelemből is felhozzak egy szomorú példát: az ösi alkotmányára, történelmi létjogára büszke, fényes múltú, jobb sorsa érdemes lengyel nemzetet a kebelében dúló pártviszályok törölték ki az öök sorából.

Koszorú regényirónk egy szónoklatából ragadta meg emlékeket, hogy a polgárok közti viszálykodás a gyökere annak a fának, amelyen keserves gyümölcsül a számunkra koldusbotok teremnek.

Tek. Közgyűlés! Mindnyájunk lelke sóvárog a békekesség után s a tisztikar Önökkel együtt azt a férfit, aki polgártársai kértére az öre áll, hogy a várt békét meghozza feldult közviszonyaink közé, szíve mélyéből isten hozottat fogadja.

Nagy Széchenyi írja a Hitel című munkájában: Egy társadalomnak lehetnek fényes és élévülhetetlen érdemei, de ha nem áll a folyton változó élet követelményeivel összhangban, ugy amíg át nem alakul rendszer és vezetésben nincs fejlődési és versenyképessége.

Ez a tisztikar tudja és átéri a haladó kor és változott életviszonyok követelményeit s ezért bár teljes elismeréssel és köszönettel adózik a mai nappal bezárt múlt érdemeinek; de lelkes örömmel és új mánkára készen feszül karokkal néz arra a zászlóra, amelyet kezében tart új polgármester s amelyen az egyik jelszó: egy pillanatra sein szünetelt erőteljes és energikus haladás városunk fejlődése útján, azon az uton, amelyen más városok már messze megelőztek.

A természet öök törvénye az élet folytonossága. Csak az alak változik, bomlik és alakul újja, az élet ösereje hat és munkál tovább. — Egy emberi társadalomnál is a forma, a keret változik s az eseményekkel együtt a múlté, a történet lesz; de az életjárja felül a múltból a jelenbe s behatol a jövőbe.

Hol van az életör, amely a mi városunkat fenttartotta eddig s amely viszi a jövőbe.

Bizonyára nem a körülöttnk alakult viszonyok, amelyeknek csak áldozatot hozott; nem a kormány hatalom jötekony napja, mivel azt szegény városunk fölött felhö takarta; nem a vagyon, mert annak — nem lett volna elég ereje megállandást biztosítani a világszerte megrehezült, de különösen nemzetünkre súlyosán nehézedő közzagdasi viszonyok rothasztó hatalma ellen. Nem! Mélyen tisztelt közönség! Ennek a városnak életereje valami más, titkosan munkáló, de nagyobb hatalomban keresendő és az én hitem szerint nem más, mint a polgári munkaszerelete, szívóssága, szorgalma és kitartása.

Távol van tőlem, hogy a múltat bíráljam. Az élet nagy fordulatainál a jövőbe szegezödk tekintetünk. Én is a jövőre célzok, midőn azt mondom, hogy ez a derék és jobb sorsa méltó polgári munkásság megérdemli; hogy koronául reá helyeztessék azoknak lelkiismeretes, önzetlen munkája, akik az ércök és boldogulásának előmozdítására bármely térer hívátva vannak. — Bizalommal és reménytel tekint é tisztikar Önökkel együtt a jövőbe; mert akire önök a sorunk intézését s a mi munkásságunk vezetését bízták, a szó legnemesebb értelmében vett munka-cmbere, azé a munkái, melynek rugójanem önzés, hanem a közös önfeláldozó szeretete; azé a munkái, amelynek ereje, nemes hevülete mindazért, ami hazájának, városának és polgártársainak javára szolgál.

Nem vagyunk idegenek előtted kedves, szeretett polgármesterünk! Tevékeny közpályád böszeges alkalmat nyújtott az emberek s különösen é tisztikar megismerésére. Ismered képességeinket, jó szándékainkat; erényeinket és gyarlóságainkat; s azt hiszem arról meggyöződhetél, hogy itt nem az ismeretlen hatalom álzatos felteleme, hanem önzertes férfiak tisztelete és szerelése vesz körül, akik nem kényszerítve, hanem önként és szívesen fogadnak vezérükül s akik öszintén kívánják, hogy érced magad öthon, mint é nagy család feje, lelkes némes sugallatából választott öthonodban s akik utánad és veled együtt készségeken, mint hű segítőtársaid követnek a köztevékenység azon útján, amelyen é város

jobb jövőjébe vetett hited és meggyöződésed vezet.

Isten hozott é tisztikar élére!

Isten tartson meg ott az igazak erejével sokáig!

A bizottsági tagok éljenek, gratuláltak. Az új polgármester bevontul hivatalos helyiségébe és fogadta a nagyszámu deputációk seregét. Ezzel az ünnepély délelőtti része véget ért.

Este következett a nagy díszlakoma a Szent István teremben. Körülbelül 400 polgár, városunk színe-java gyűlt egybe a szép ünneplésre. Ezek közé persze nem számítjuk azt a virágos koszorút a mely a karzatról — az egész termet félkaréjban díszítette. Valami pompás látvány volt, midőn az új polgármester a Rákóczi-induló hangjai mellett a terembe lépett, mintegy erdő állott fel négyszáz ember az asztalok mellől s éljenezve, tapsolva fogadta az ünnepelet. Az új polgármester az asztalfőn foglalt helyét, mellette jobbról Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök foglalt helyét, a ki Esztergomból az esti vonattal sietett haza, hogy a város ünnepén jelen lehessen s valamennyiünk öröméből kivégye a részét. Balról Széchenyi főispán, majd a katonai hatóságok képviselője s különböző intézetek és testületnk küldöttei foglaltak helyét.

Az első felköszöntőt Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök mondotta a királyra. Majd Széchenyi Viktor gróf főispán mondott tisztelettel Saára drra, azt kívánva neki, hogy tisztező mulva is ily szeretet, ily csodálatosan megható öröme ödvözölje őt, mint a milyet ma tapasztaltunk.

Szűts Jenő alispán a testvér törvényhatóság nevében ödvözölte az új polgármestert. Holly Géza lelkes szavakkal a bizottsági tagok örömeinek adott kifejezést, Jánborffy Kálmán tábornok a helyörség ödvözlötét hozta, Saára Gyula dr. mély meghatottsággal válaszolt a szép diltciókra, megköszönte a megyéspüspöknek (szülni nem akaró éljenzés és taps) Jánborffy tábornoknak, Szűts Jenő alispánnak, valamint az egybegyűlt tisztviselöknek megjelenésüket. Erdössy Bódog tendlületes beszédben Saára Gyulánét, Nagy Ignác ügyvéd pedig az ö kedves régi tanitványát ödvözölte az új polgármesterben s az ügyvédi kar szerencsekívánatainak adott kifejezést. A közönség lelkes hangulatban jó ideig együtt maradt még és örömeit találta a város nagy napjának dicsőségében.

ÜJDONSÁGOK.

A „Fejérmegyei vasárnap.”

Mozgó, eleven életörl tesznek tanuságot szerkesztőségünkbe a megye minden zeg-zugából öszszefutó levelek. A katolikuss népszövetség, mely páratlan lelkesedéssel toborozza országszerte hadállásba a katolikussokat, Fejérmegyébe is küldötte szervező agitációját a mult vasárnapon. Megmozdult az egész megye s a szent ülyhö méltó lelkesedéssel sietett a katolikussok minden anyagi és szellemi érdeket öszszefogó népszövetségbe. Az alább közölt hirdadások a hódító utra indult katolikuss öntudát nagymérvü térfoglalásáról számolnak be. A szellemi és a lélek ilyen mérvü térfoglaló hódítása még nem futotta be az országot. Megyénk lelkesen kivette részét az országos mozgalomból, a vasárnapi első biztosíték, hogy a népszövetség hasonló sikerrel fog előnyomulni hódító útján tovább. Eddigi hirdadásaink a következők:

Alcsúthton is megalakult a kath. népszövetség. Pinter Ferenc helyi lelkész ismertette az iskolában egybegyűlt közönséggel a népszövetség s azonnal 33 tag iratkozott be. Igazgató Pinter Ferenc h. lelkész. Csoportvezető: Sebesza József. Nagy jelentőségét adott az értekezletnek,

4
 hogy a helybeli intelligencia is jelenvolt azon s be is iratkozott. Székalla Ferenc, a főh. uradalom felügyelője egész családjával beiratkozott. A tagfelvelet egyre folyamatban van.

Budafokon is megalakult a múlt vasárnap a kath. népszövetség helyi szervezete. Már az év eleje óta folytak a taggyűlések szép eredménnyel. Vasárnap délutánra a polgári iskola tornatermébe hívta össze a község lelképásztora, Heller Iván esp. ker. tanf. plebános az alakuló közgyűlést. A köznépen kívül az intelligencia sorából is szépen jelentek meg. Donszky Lukács polgári isk. igazgató indítványára a gyűlés elnöke Heller Iván plebános lett, ki az elnöki tisztet elfogadva, néhány jó irányeszmet adott s lelkesítő szavakkal megnyitotta a gyűlést. Utána Donszky Lukács polg. isk. igazgató buzdította vallásos és hazafias szellemű beszédben a hallgatókat a népszövetségbe való belépésre. Majd Kolb Lajos polg. isk. tanár mondott német nyelven ügyes beszédet, melyben a katolikusok tömörülésének szükséges voltát és a népszövetség fontosságát bizonyította. Donszky Lukács igazgató indítványára egyhangúlag a község lelképásztorát, Heller Iván plebánost választották meg a népszövetség helyi igazgatójává, ki e tisztet azon igérattal fogadta el, hogy a népszövetség érdekében buzogni akar működni, fáradni. Megválasztották a csoportvezetőket is. A gyűlés végül sürgőnyileg üdvözölte a megyéspüspök urat; az elnök a jelenlevőket belépésre buzdította, bezárta a gyűlést. A tagok száma 350. A gyűlés most újult erővel indult meg.

Egyeken május 10 én népszövetségi gyűlés volt, a helybeli plebános megnyitotta beszéde után Róth kántorantól beszélt lelkesen a népszövetségről. D. u. beiratkozott 60 tag. Jövő vasárnap egy központi szónok vezetésével lesz gyűlés. Nagyszerűtől biztató lelkesedés közt, szép számú hallgatóság jelenlétében alakult meg a Népszövetség. 30 tag rögtön beiratkozott s a beiratkozás egyre tart.

Sárszentmiklóson is megtartották a kath. népszövetség értekezletét a róm. kath. iskolában. Nagy volt a lelkesedés. Mintegy 400-an voltak jelen, kik egyhangúlag kimondták, hogy megalakítják a népszövetséget. Rögtön beiratkozott 50 tag. Jövő vasárnap lesz az alakulás, mikor is a csoportvezetőket és igazgatót választják meg. Az alakuláskor legalább is 300 tag fog belépni.

Órózomban a kath. népszövetség már régebben megalakult, de azért vasárnap nagy érdeklődés mellett agitációnális gyűlést tartottak, melyben a pilisborosjenői hívek is részt vettek. Robitsék Ferenc dr. p. kamarás a központi szeminárium igazgatója tartott egy órás beszédet, melyben népszerűen és nagy tetszés közt fejtette ki a népszövetség célját és szükségességét. Azután Kmuskó Mihály dr. a központi szeminárium tanulmányi felügyelője tartott lelkesítő beszédet. Végül Schieszl Henrik megyebizottsági tag és Miller József plebános beszéde fejtette be a gyűlést, melyben felszólították a jelenlevőket, hogy akik még nem volnának tagjai a szövetségnek, iratkozzanak be, mire többen beiratkoztak a szövetségbe, úgy hogy a tagok száma ma már meghaladja a százat. A gyűlésen a községi intelligencia is részt vett.

Több szervezködő gyűlésről legközelebb

— Személyi hír. Várady Károly dr. főigazgató megrendített egészségének helyreállítása végett két hónapi időtartamra Mariagrünbe (Stájerorszag) utazott.

— Esküvő. Mándor Jenő takarékpénztári tisztviselő ma vezette oltárhoz Miklóvics István nyug. gazdatiszt leányát, Erzsikét, a belvárosi plebánia-templomban. Az esketési szertartást K. Horváth István plebános végezte megható beszéd kíséretében.

— Eljegyzések. Nagy József ref. lelkész eljegyezte Szalay Károly bodajki ref. tanító bájos leányát, Arankát.

Órbán. Gyula körerdész Szempczről eljegyezte Rehorska Lujzika kisasszonyt.

Gerlis Ferenc helybeli dv. állomáskezelő-gyakornok eljegyezte Szigl János ny. mozdonyvezető leányát, Ilonkát.

— Új állások. Sára Gyula dr. polgármesterré választatván, a városi bizottságokban egész

sereg állás üresedett meg. A közigazgatási bizottsági állásra Ráda: Lajos drt, ennek helyébe h. főügyésznek Csopentzky Mihály drt jelölték. Az iskolászéki tagságra Arókay Antal dr. és Lakatos Frigyes dr. a jelöltek. Itt Kováts István is lemondván, két állás üres. Az állások betöltése a májusi közgyűlésen lesz.

— A műkedvelők. Egy tarka virágerdő, szép asszonyok, szép leányok mosolygó képe két estét át mulatott a maga társaságának művészi hajlandóságain, egy nagyon szellemes magyar író kaleidoszkopszerű édes visszatükröződésén. Fehérvártól aligha gyűlt egyharmar egybe ily nagy tömeg színélvezetéért, mint szombaton és vasárnap láttuk a két Herczeg-darab előadásán. Hogy jártunk milyen volt, talán szükségételen mondanunk. Rövid jellemzéstül elég annyit említenünk, hogy a közönség a fullasztó hőség mellett is, csejtől végig kacagó hangulatban volt. Figyelve leste kedvenceinek, büszkeségének parádés fölléptét, a kritikát otthon maradt s mindent bevont himes leplevel a szeretet és rokonszenv. Ha mi a kritikus szemüvegén keresztül szemlélődünk, örömmel és megnyugvással említhetjük, hogy mindkét előadás kiválóan kedves és pompásan sikerült volt. Maga a két darab, — mint említtük már — szárnyán viszi a sikert. Egyik szellemes ötlet a másik után szörcsöl, amelyen mindenki mulat, aki nem beteg. Mindkét előadásban voltak azonban oly művészi tehetségek, a kik maguk körül összpontosították a figyelmet. A Három testőriben Pollacsek (K. Nagy Dezső) határozottan művészi talentum, akit — bátran merjük állítani, — még a Nemzeti Színházban is szívesen megtapsolnának. Talentum, akit túlzás nélkül, fölülemelkedve a köznapiság hangulatán egy klaszikus alakítást mutatott be. A figyelem minden mozdulatát kísérte és a derűtlenség sohasem maradt ki. Méltó partnere volt Fittler Lujzika, aki tele temperamentummal, sikkal, rátermettséggel, a színpadon való otthoniassággal minden kritikán felül emelkedve állott mind a két előadás.

Pichler Annus bájos Pollacseknek volt. Kalcnecker Viktor a férfi szerepekben Nagy Dezsőn kívül a siker oroszlanrészt, bátran vindikálhatja magának. A játéka csupa élet volt, a nélkül azonban, hogy tudtuk volna, hogy játszik. A tánc pedig egyszerűen fenomenális hatást keltett. Vigyázo Mici, mint Gyurkovits Mici egyik legnehezebb szerepet játszi könnyűséggel és enniváló kedvességgel adta. Úgy látszik azt a szerepet neki írták. Giffing Lenke a képzhető legerősebb Sárka volt, a ki épen a legnehezebb helyzetekben tudta megmutatni, hogy mily művészi öntudattal áll szerepe magaslátán. Raucher Micinek igen jól állott az ábrándozó, a szerelmében elolvadó Ella játéka. Fittler Vilma, mint Gyurkovicsné, Rieder Andrea, mint Terka egyaránt kedvesek voltak. Havranek Józsi különösen a második napon szinte felülmulatta önmagát. Kovács Lajosnak, Meszlényi Bélának, Thiering Ernőnek, Kukulcsy Bélának, Balassa Tóminak, Eisenbarth Ferinek megjelenése sok derűtlenség volt forrása. Szóval a szereplők kitűnően játszottak, a közönség még kitűnőbben érdeklődött és mulatott. Szombaton és vasárnap este a kalvinista templom torony javára megismétlik az előadást. Szombaton a Gyurkovits leányokat, vasárnap a Három testőrt adják újra. Hogy az előadás után vasárnap este táncmulatság következett a Magyar királyban s hogy az a táncmulatság a legjobb hangulatban kiválóan kivirradt tartott, azt hisszük fölösleges említeni.

— Jótékonyozó vásár. Folyó hó 14-én, csütörtökön a Fejérmegyei és Székesfehérvári Tuberkulózis Ellen Védekező Egyesület javára jótékony célu versenyt rendez városunk és megyénk uri közönsége Sárpentelén, Széchenyi Viktor gróf birtokán. A vásár, a vasuti megállóhely mellett elterülő tágas térségen fog megtartatni. Előreláthatólag népes és sok eredménnyel járó lesz. Az aláírtást megyénk uri hölgyei fogják végezni.

— Elutasított iskolai adó elengedési kérelem. A helybeli izraelita hitközség tudvalevőleg ki akart többször bujni az illetékes fórumok előtt az iskolai adó alól. Az ügy többször megfordult a közigazgatási bizottsági ülésen, közgyűlésen, mindannyiszor elutasították a hitközség kérelmét. Felfolyamodás után az ügy a közigazgatási bíróság elé került, hol szintén elutasították a hitközségnek kérelmét.

VITA
 SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE
ALKALIKUS NATRON-LITHIONOS GYÓGVIZ
 Orvosiilag ajánlva: húgyavas diathesis, köszvény, cukorbetegség, gyomor, vese és húgyhólyag-bántalmaknál stb.
Mint üdítő és borvíz páratlan.
 Bővebb felvilágosítással szolgál a
Központi iroda: Budapest, V., Lipót-körút 29
 Fő raktár:
SIMON GYÖRGY és KOVÁTS PÁL
 uraknál Székesfehérvár.
KAPHATÓ: gyógytárak, drogeriák és fűszerüzletekben.

— Minden olvasónknak egy főnyereményt! Ki ne szeretné ezt? Mai számunk címlapján minden olvasónk megtalálja a maga szerencse bélyegét. Rövid, de sokatmondó a szövege, eredeti és szép a kidolgozása. Próbálja meg! Nem bánja meg! — Dörge Frigyes főelárúító, Budapest, Kossuth Lajos-utca 4, kinek bankja az utolsó másfélév folyamán tudvalevőleg, az osztályosorszátknak majdnem összes nagyobb nyereményeit fizette ki vezetőinek, arra kéri tisztelt olvasóinkat, hogy a 22. sorsjátéka való május 21-én megrendelésükkel ne késsenek, mert a húzás már f. é. május 21-én megkezdődik. Legjobb ha postautalványon történik a megrendelés. — A sorsjegyek ára: Egész 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1.50 kor.

— Az iparos tanonciskola ügye a miniszter mai leiratával újabb stádiumba jutott. A miniszter arról értesíti a várost, hogy az iparos tanonciskola támogatására a jövő iskolai évtől kezdve évenként 6000 korona államsegélyt irányoz elő.

— A kisiparosok érdekében. Rácz Endre csákvári plebános szép tanujelét adta a kisiparosok támogatásának. A csákvári fazekas iparosok érdekében kieszközölte a keresk. miniszter pártfogását, aki Pehár Gusztávot küldötte ki, hogy a csákvári agyagipar támogatására előterjesztést tegyen. Pehár Gusztáv a helyzet átanulmányozása után értekezletre hívta az iparosokat s a miniszter nevében villamos motort s több agyag előkészítő gépet ígért nekik a csákvári agyagipar fellendítésére.


HIRTLING PÁL
 KOCSIGYÁRTO,
 Székesfehérvár.
 Üzlet: Tóthai-utca 16. Raktár: Simor-utca 35.
 A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom dusan berendezett kész kocsit raktáromat. Továbbá ajánlom ujo nán berendezett hognár üzletemet, készletem tartok mindennemű hintó és hajtó kocsit kerbakat, kerekeket és hozzá tartozó összes fa részeket a leggyorsabban és jutányos árrban szállítok.
Kovács, hognár és kocsifényező
 tanulók felvételnek.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.